

REGISTERBLAD

Namn:

Datum:

Område av riksintresse för naturvård i Gävleborgs län

Områdesnummer: Nr X 15 (OBJEKT X 15 OCH X 16 ÄR IHOPSLAGNA PÅ DETTA REGISTERBLAD)

Områdesnamn: Rikkärr vid Rullbo samt Stormyran - Lappmyran

Kommun: Ljusdals kommun

Kartblad: 16F SV, 15F NV

Area: Stormyran - Lappmyran 200 ha

Naturgeografisk region: 30. Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd över 100 m

Riksvärde

Våtmarkskomplex	Sträng-flarckärr	Flora
	Sumpskog	Strängblandmyr
	Soligent kärr	Rikt topogent kärr
	Soligent kärr	

Värdeomdöme:

Rikkärr vid Rullbo: Den artrika och intressanta floran gör områdets naturvärden odiskutabla. Området kring Trollkällan och Långtjärnen utgör en av Hälsinglands intressantaste växtlokaler.

Då området inklusive källor och bäckar är helt opåverkat av dikning är det betydelsefullt att det ges en sådan status att ev ingrepp i områdets hydrologi kan avstyras.

Stormyran - Lappmyran: Området har en betydande storlek, en komplex hydrologi och är bara lokalt påverkat av dikning. Den stora andelen öppna blöta höljemossor torde sakna motsvarighet i andra myrkomplex i länet. Detta är säkert förklaringen till att området hyser fler häckande ljungpipare än någon annan myr i Hälsingland. Området har även i övrigt en rik och skyddsvärd fågelfauna. Fågelskyddsvärdena och den ovanliga myrtypen motiverar högsta skyddsklass. Rullboområdet är ett våtmarksområde med värdet av våtmarkskomplex, sträng-flarckärr, strängblandmyr, soligent kärr, rikt topogent kärr och sumpskog. Rikkärrsmiljöerna har botaniska värden. Lappmyran är ett våtmarksområde med värdet av våtmarkskomplex, sträng-flarckärr, mosse av nordlig typ och soligent kärr.

Huvudkriterier:

Rikkärr vid Rullbo:

A, B: Opåverkade myrar

D: Mosaik av myr och våtmarker med rik flora

Stormyran - Lappmyran:

B: Stort flackt blandmyrkomplex

C: Rikkärr

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, naturlighet, sårbarhet

Förutsättningar för bevarande: Områdets dokumenterat höga botaniska värden motiverar en mycket restriktiv behandling av eventuella avvattningsföretag

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.

Säkerställande: Klass I i länsstyrelsens naturvårdsprogram

Områdets huvuddrag:

Rikkärr vid Rullbo: Området som sträcker sig mellan Rullbo, Bygget, Stormyran och Voxnan utgör ett av de klassiska rikområdena i Los-trakten. Basiska grönstensförekomster i berggrunden har här givit upphov till välutvecklade rikkärr och andra kalkpåverkade växtsamhällen. Området utgör inte något sammanhängande myrkomplex men en stor del av de intressanta arterna som påträffats i området är knutna till olika typer av våtmarker. Till de mer anmärkningsvärda inslagen hör guckusko, hårstarr, tagelstarr, axag, skuggviol, majviva och kransrams. Rullboområdet är ett våtmarksområde med värdet av våtmarkskomplex, sträng-flarckärr, strängblandmyr, soligent kärr, rikt topogent kärr och sumpskog. Rikkärrsmiljöerna har botaniska värden. Lappmyran är ett våtmarksområde med värdet av våtmarkskomplex, sträng-flarckärr, mosse av nordlig typ och soligent kärr.

Det avgränsade området som upptar en yta av ca 6 km², är fortfarande helt opåverkat av dikning. Komplexet innefattar flera mycket värdefulla våtmarker som kort beskrivs nedan.

255 MYR SO LÅNGTJÄRNEN (10 H)

Denna del intas av en stor öppen kärryta med en mosaik av lösbottnar och mjukmattor i de blötare delarna. Ovanliga arter är här vitag, vitstarr, storsileshår, sjöfräken, vattenklöver och tuvsäv. I bottenskiktet ingår rikmossor som *Campylium stellatum*, *Scorpidium scorpioides* och *Calliargon trifarium*. Särskilt mot Långtjärnen ingår många krävande arter bl a gräsull, björnbrodd, ängsnycklar, sumpnycklar och brudsporre. Vid tjärnens sydostspets och längs dess sydväststrand förekommer axag, som är den mest skyddsvärda arten i detta delområde.

256 BÄCK MELLAN LÅNGTJÄRNEN OCH LILLTJÄRNEN (FLÅMEN) (3 ha)

Smal bäck med översvämningens betingat strandkärr. Växtligheten domineras helt av blååtäl. I kanten av bäcken växer majviva. Detta utgör dess enda nu kända förekomst i Hälsingland. Området har sannolikt utnyttjats för slåtter. Gran och tall har etablerat sig kring bäcken, dock utan att hota majvivans förekomst som 1981 uppskattades till ca 500 ex, varav 100 i blom.

257 FLÅMHALSEN, MELLANHALSEN och STÖRHALSEN (MYRAR I SLUTTNINGEN MOT LÅNGTJÄRNEN) ca 25 ha)

Välutvecklade flarckärr med tydligt avsatta strängar och flarkar. Dessa kärr utgör svaga rikkärr med inslag av enstaka rikarter (se Björkbäck 1970). I myrkanterna förekommer åtminstone lokalt välutvecklad rikkärrsvegetation ofta med sumpskog av gran och tall. Här påträffas arter som gräsull, tvåblad, kärrfibbla och fjällskära.

En liknande vegetation uppges också förekomma söder om Hamrarna.

258 TROLLKÄLLAN (5 ha)

Källa med blågrönt, kristallklart vatten omgiven av artrika kärrsamhällen. Här förekommer en rad intressanta rikkärrsarter bl a hårstarr, tagelstarr, tvåblad, smalfräken och skavfräken.

Trollkällan mottar en stor del av sitt vatten från slutningen i norr. En grund och kraftigt översilad ravin leder ned mot källan. Här förekommer en enastående frodig högörtvegetation av älggräs, örnbräken och kransrams. Rikligt förekommande är också den sällsynta skuggviolen.

Ravinen väster om Trollkällan hyser en likartad men ej fullt så artrik flora. Här har bl a hårstarr och fältgentiana påträffats.

259 IGELTJÄRNEN (10 ha)

Norr och nordväst om tjärnen finns välutvecklade rikkärr. Intressantast är här förekomsterna av kärrull, klubbstarr, trindstarr och tagelsäv.

Stormyran - Lappmyran:

Stort flackt blandmyrkomplex sammansatt av stora öppna enheter som skiljs åt av fastmarkspartier. Både mossar och kärr förekommer och övergår ofta flytande i varandra. Området har en mycket komplex hydrologi. Avvattningen sker mot Lappmyrbäcken som rinner längs myrens västra kant.

Vegetation: Stora plana höljemossar dominerar komplexets centrala del. Dessa karaktäriseras av stora sviktande vitmossmattor med tuvdun, kallgräs och hjortron samt spridda rissträngar eller risöar.

Kring den lilla "388m-tjärnen" finns särskilt stora och blöta mosseytor. Här ingår även lösbottnar, gölar och låga öar med rissamhällen. Denna del har klassificerats som planmosse med gölar. Väster om tjärnen finns också stora lösbottnar men dessa begränsas istället av parallella strängar.

Komplexets östra och västra delar intas av kärr. I den östra finns bl a frodiga högstarrkärr. Botaniskt intressantast är den västra delen av myren som intas av rikkärr av liknande typ som i det angränsande rikkärrskomplexet kring Långtjärnsmyren. Här ingår bl a arter som björnbrodd, gräsull, ängsnycklar, tvåblad och fjällskära.

Påverkan: Komplexet övergår mot SO i dikade delar. Angränsande myrar i denna del är till stor del förstörda av dikning.

Fågelfauna: Området inventerades vid två skilda tillfällen 1981 varför en förhållandevis god bild av häckfågelfaunan detta år erhållits.

gräsand (1 par)	tofsvipa (6 par)	ängspiplärka
kricka (1 par)	ljungpipare (6 par)	trädpiplärka
vigg (2 par)	enkelbeckasin (1 par)	buskskvätta (2 par)
knipa	grönbena (7 par)	gulärla (21 par)
trana	gluttsnäppa	

Myren hyser som synes en ovanligt art- och individrik fauna. Särskilt anmärkningsvärd är den rika förekomsten av ljungpipare.

Anmärkningar: VMI-ID: 16F0A01--03, 15F9B03

Referenser:

Ståhl, Peter, 1985: Skyddsvärda myrar i Gävleborgs län. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, naturvårdsenheten 1985

Björkbäck, F, 1970: Förteckning över särskilt skyddsvärda myrar i Gävleborgs län. Projekt Telma, preliminär rapport. Stencil

Naturvårdsverket 1994, Myrskyddsplan för Sverige.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Våtmarksinventering i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 1997. Värdefull natur i Gävleborg, naturvårdsprogram. Rapport 1997:12.